

68 Το μέγαρο της ΧΑΝΘ σε διάφορα στάδια ανέγερσης.

80 Έναρξη αγώνα μπάσκετ μεταξύ ΧΑΝΘ - Άρη (τέλη της δεκαετίας του 1920), στο γήπεδο μπάσκετ της ΧΑΝΘ. Οι αθλητές της ΧΑΝΘ φορούν άσπρες στολές.

81 Αγώνας βόλεϊ στα τέλη της δεκαετίας του 1920, με τον διαιτητή σε καρέκλα.

πρόγραμμα εκμάθησης ομαδικών αθλημάτων στον ελληνικό στρατό και στη Στρατιωτική Σχολή Αεροπλοΐας καθώς και προπονητικές τάξεις, στις οποίες εκπαιδεύονταν αξιωματικοί.

Παράλληλα η ΧΑΝΘ συντόνιζε τα αθλητικά σωματεία και αναλάμβανε την οργάνωση τουρνουά και πρωταθλημάτων βόλεϊ,⁶⁹ μπάσκετ⁷⁰ και ποδοσφαίρου, με τη συμμετοχή ομάδων της πόλης. Έδινε συνεχώς αγώνες επίδειξης, όχι μόνο στο γήπεδό της αλλά και στον Βαρδάρη, στο Πεδίο του Άρεως, στο γήπεδο του Ηρακλή και στην περιοχή Χαριλάου. Οργάνωσε τμήμα κολύμβησης και ναυαγοσωστικής το καλοκαίρι και παιδικό οδοιπορικό σύνδεσμο με εκδρομές στο Σέιχ Σου. Διέθετε πρόγραμμα διαλέξεων προς μαθητές, προσκόπους, γυμναστές σχολείων για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, την υγιεινή και τη φυσική αγωγή και πραγματοποιούσε ετήσιες ιατρικές εξετάσεις και έλεγχο της φυσικής κατάστασης των μελών της.

69. Το 1924 οργανώθηκαν δύο τουρνουά βόλεϊ με τη συμμετοχή διαφόρων ομάδων από σωματεία και σχολεία της πόλης: Report Saloniki October 1924, box “YMCA Archives, Greece, Local Reports”, World Alliance of YMCA, Γενεύη, Ελβετία.

70. Από το 1924, κατόπιν άδειας του ΣΕΓΑΣ, το Τμήμα Φυσικής Αγωγής της ΧΑΝΘ διοργάνωνε το πρωτάθλημα καλαθόσφαιρας των επίσημων αθλητικών σωματείων Θεσσαλονίκης.

Το 1926, ο Riess έγινε υπεύθυνος αθλητισμού των ΧΑΝ όλης της χώρας. Αυτό του έδωσε τη δυνατότητα να προωθήσει το πρόγραμμα πανελλαδικά. Από τον Σεπτέμβριο του 1928, οι τάξεις γυμναστικής μαθητών δημοτικού και γυμνασίου της ΧΑΝΘ μετέφεραν τις προπονήσεις τους στο κλειστό γυμναστήριο του μεγάρου, το οποίο σταδιακά ετίθετο σε λειτουργία. Ήταν το πρώτο κλειστό γυμναστήριο στην Ελλάδα. Οι τάξεις λειτουργούσαν υπό την επίβλεψη του Riess και του Συμεών Μαυροσκούφη (υποδιευθυντή του τμήματος φυσικής αγωγής). Περιλάμβαναν ασκήσεις διαφόρων συστημάτων γυμναστικής (Σουηδικής, Αμερικανικής, Δανικής), που δεν διδάσκονταν στα σχολεία.

Με πρωτοβουλία των δύο ανδρών ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1928 ένας πρωτοποριακός (ακόμη και για τα σημερινά δεδομένα) θεσμός, η Εβδομάδα Υγείας. Κάθε μέρα στο Κεντρικό Σπίτι του Στρατιώτη και στο μέγαρο της ΧΑΝΘ δίνονταν διαλέξεις υγιεινής από διακεκριμένους επιστήμονες και προβολές ταινιών. Περιλήψεις των διαλέξεων διαβάζονταν κατόπιν στα σχολεία πριν την έναρξη των μαθημάτων. Τα θέματα αφορούσαν την αποφυγή ασθενειών όπως η ελονοσία και η φυματίωση, τη μακροζωία, την υγιεινή στόματος και οδόντων, τη σχολική υγιεινή, τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και τα αφροδίσια νοσήματα.

Τον Φεβρουάριο του 1929, εκδόθηκε ο πρώτος τόμος της Ελληνικής Αθλητικής Βιβλιοθήκης με συγ-

83 Προσφυγόπουλα γιορτάζουν τα Χριστούγεννα στο Κεντρικό «Σπίτι του Στρατιώτη».

θήματα ελληνικών και αριθμητικής σε αναλφάβητους στρατιώτες, μαθήματα ξένων γλωσσών, εκπαιδευτικές κινηματογραφικές προβολές, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, Καραγκιόζη, διαλέξεις επιστημονικές και θρησκευτικές καθώς και ψυχαγωγικές εσπερίδες.⁷² Παράλληλα συνεχιζόταν η δωρεάν διανομή χαρτιού και ταχυδρομικών φακέλων για την αλληλογραφία των στρατιωτών, ενώ η υπηρεσία γραμμάτων παρασχέθηκε και σε Τούρκους αιχμαλώτους πολέμου.

Στόχος του στρατιωτικού προγράμματος της ΧΑΝΘ ήταν να λειτουργήσει ως υποκατάστατο της οικογενειακής θαλπωρής και μέσο καλλιέργειας του πατριωτισμού. Καθώς η Μικρασιατική Εκ-

στρατεία έφτανε στην κορύφωσή της, το καλοκαίρι του 1922, όλο και περισσότεροι στρατιώτες έκαναν χρήση των υπηρεσιών του Κεντρικού Σπιτιού, λίγο πριν μεταφερθούν στο σκληρό Μέτωπο. Λίγους μήνες μετά, τον Οκτώβριο του 1922, 300.000 στρατιώτες, εξαντλημένοι από τη μακρά πορεία οπισθοχώρησης, κουβαλώντας στην πλάτη τους το βάρος της Μικρασιατικής Καταστροφής, βρήκαν πάλι καταφύγιο και θαλπωρή στο Κεντρικό Σπίτι. Μάλιστα, τα Χριστούγεννα του 1922, χίλια προσφυγόπουλα παρακολούθησαν μια εντυπωσιακή γιορτή. Εκεί, δίπλα στο στολισμένο δέντρο ο Άγιος Βασίλης μοίρασε δώρα, σε μια συγκινητική προσπάθεια να επουλωθούν οι τραυματικές μνήμες της προσφυγιάς.⁷³

72. Report to King Constantine of YMCA activities in Thrace & Macedonia, 11 Ιανουαρίου 1922, box "YMCA Archives, Greece, Educational Work", World Alliance of YMCA, Γενεύη, Ελβετία.

73. 1922-10_12_Saloniki YMCA Report October-December 1922, box "YMCA Archives, Greece, Local Reports", World Alliance of YMCA, Γενεύη, Ελβετία.